3. žatevný výjazd SPPK - rezonovalo najmä mlieko (aktualizované)

Pre poľnohospodárov zo severného a východného Slovenska bol určený žatevný výjazd ministra pôdohospodárstva Ľubomíra Jahnátka a predsedu SPPK Milana Semančíka v Poprade – Strážoch v podniku Zemedar s.r.o.

Predseda SPPK Milan Semančík 18.8.2015 informoval ministra ako aj predstaviteľov poľnohospodárov z uvedených regiónov o stave žatevných prác na Slovensku. Podľa monitoringu SPPK k 17.8.2015, ktoré vykonáva prostredníctvom jednotlivých regionálnych komôr, vyplýva, že hustosiate obilniny sú pozbierané na ploche takmer 87 % s priemernou úrodou 4,96 t/ha. V skladoch je takmer 99 % monitorovaných plôch repky s úrodou 2,59 t/ha.
Podľa Štatistického úradu SR sa očakáva u hustosiatych obilnín nižšia úroda o 8,8% (pokles o 254,3 tis. t). Výmera osiatych plôch hustosiatych obilnín je v porovnaní s minulým rokom nižšia o 0,6 % (3,3 tis. ha). Úroda z hektára sa u hustosiatych obilnín oproti minulému roku znížila o 9,1 % (0,47 t). Na základe výsledkov zisťovania k 20.5.2015 očakáva ŠÚ SR nižšie hektárové výnosy o 0,81 t a pre menšiu zasiatu plochu sa predpokladá nižšia úroda o 26% (pokles o 116,5 tis. t).

Aj napriek pozitívnym výsledkom tohtoročnej žatvy nosnou témou v poradí tretieho výjazdu rezortného ministra a predsedu SPPK bola situácia na trhu s mliekom, hlavne rapídne prepady jeho nákupných cien. Dôsledky dvoch vonkajších negatívnych zásahov - zrušených mliečnych kvót a pokračujúceho ruského embarga pociťujú poľnohospodári hospodáriaci v horších výrobných podmienkach na severe Slovenska, ktorých „nútia“ prírodne a klimatické podmienky najviac sa venovať práve chovu dojníc. Súčasná priemerná nákupná cena mlieka na úrovni 27 centov za kg verzus výrobné náklady na úrovni 40 centov im totiž na každom nadojenom litri mlieka vytvárajú stratu 13 centov. Hlasy poľnohospodárov, ktoré zaznievali počas celého žatevného výjazdu, sa zhodovali: "Budeme pokračovať v chove dojníc a vytvárať stratu, či znížime počty zvierat alebo s chovom dojníc skončíme nadobro.“ Predseda SPPK opätovne zdôraznil, že nejde pritom len o zvieratá, ale aj o prácu na vidieku: „Len v prvovýrobe mlieka pracuje v rámci celého Slovenska okolo 10 tisíc ľudí a spolu so spracovateľským priemyslom ďalších 3 tisíc“, uviedol Milan Semančík. Aj preto predstavitelia poľnohospodárov zo severu a východu Slovenska požadujú, aby minister urgentne riešil aktuálnu európsku mliečnu krízu, na ktorú doplácajú všetci prvovýrobcovia mlieka. Oprávnene sa preto pýtajú, či a ako štát pomôže vyriešiť zhoršujúcu sa situáciu.

Zemedar s.r.o. Poprad – Stráže, v priestore ktorého sa žatevný výjazd uskutočnil, patrí medzi špičkových chovateľov dojníc. Jeho konateľ Ján Regec však potvrdil, že aj v ich prípade je súčasná situácia za posledných 6 mesiacov neudržateľná. „Za sedem mesiacov tohto roku sme vyprodukovali o 10 % viac mlieka, ale na cene sme stratili 9,5 %, čiže 46.000 eur," prízvukoval Ján Regec.

Podľa poľnohospodárov je alarmujúca situácia už aj u špičkových chovateľov s vysokou úžitkovosťou kráv, teda nielen u priemerných prvovýrobcov. Člen predstavenstva SPPK Marián Kohút viedol, že dnes neobhajujú poľnohospodári len seba, ale v prvom rade svojich zamestnancov. „Kde skončí dojnica, tam skončí poľnohospodársky život, lebo toto zviera ťahá za sebou investície, zamestnanosť, spracovateľov a len cez ne môže podnik vyrásť. Začínajúci malí a mladí poľnohospodári, ktorým sa v súčasnosti venuje hlavná pozornosť, nespasia slovenské poľnohospodárstvo“, dodal M. Kohút.

Minister pôdohospodárstva Ľubomír Jahnátek poľnohospodárom počas žatevného výjazdu oznámil, že rezort pripravuje návrh, ktorý by mohol zmierniť dopady pretlaku mlieka na európskych trhoch, zmierniť prepad nákupných cien a odstrániť napätie medzi samotnými poľnohospodármi. „7.9.2015 počas zasadania ministrov poľnohospodárstva v Bruseli chceme predostrieť myšlienku na dočasné znovu zavedenie mliečnych kvót, ktoré by mali platiť minimálne do skončenia ruského embarga“, prízvukoval poľnohospodárom šéf agrorezortu.

Jednou z možností, ako zastaviť prepad nákupných cien mlieka, je aj požiadavka na vypracovanie ekonomicky oprávnených nákladov podľa vzoru výrobcov pečiva. Predseda SPPK Milan Semančík požiadal ministra, aby bola urýchlene dopracovaná analýza ekonomicky oprávnených nákladov pri výrobe mlieka v Národnom poľnohospodárskom a potravinárskom centre. Pod analýzou potvrdenú nákladovú cenu na jednotkovú produkciu mlieka na základe Zákona o cenách z roku 1996 by nebolo možné dlhodobo a výrazne nakupovať mlieko od poľnohospodárov. Inak by porušovali zákon. V tomto prípade je však potrebná aj spolupráca s mliekarmi.

Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK